НЕРЕГЛАМЕНТИРАН ДОСТЪП ДО КЛАСИФИЦИРАНА ИНФОРМАЦИЯ

Съдържание:

1. Определение на НДКИ;
2. Проява на НДКИ – по видовете сигурност;
3. Действия на ССИ и РОЕ при случаи на НДКИ;
4. Действия на органа по прекия контрол ДАНС при случаи на НД до национална класифицирана информация;
5. Действия на ДКСИ при случаи на НД до чуждестранна класифицирана информация;
6. Резултати от действията на ДАНС и ДКСИ;
7. Превенция на НДКИ.

- „Нерегламентиран достъп до класифицирана информация“ е разгласяване, злоупотреба, промяна, увреждане, предоставяне, унищожаване на класифицирана информация, както и всякакви други действия, водещи до нарушаване на защитата ѝ или до загубване на такава информация.

- За нерегламентиран достъп се счита и всеки пропуск да се класифицира информация с поставяне на съответен гриф за сигурност или неправилното му определяне, както и всяко действие или бездействие, довело до узнаване от лице, което няма съответното разрешение или потвърждение за това.

§ 1, т. 6 от ДР на ЗЗКИ

- Ръководителят на ОЕ ръководи, организира и контролира дейността по защитата на класифицираната информация. Отговорен е за планирането, организирането, прилагането и спазването на мерките за защита на класифицираната информация в ОЕ.

- „Служител по сигурността на информацията“ е физическо лице, назначено от ръководителя на организационната единица за осъществяване на дейността по защита на класифицираната информация в организационната единица.
- ССИ следи за спазването на изискванията на ЗЗКИ и на международните договори във връзка със защитата на класифицираната информация . Прилага правилата относно видовете защита на класифицираната информация в ОЕ.

§ 1, т. 4 от ДР на ЗЗКИ

- „Вреда в областта на националната сигурност, отбраната, външната политика или защитата на конституционно установения ред“ е заплаха или увреждане на интересите на Република България или на тези интереси, които тя се е задължила да защитава, вредните последици от чието увреждане не могат да бъдат елиминирани, или вредни последици, които могат да бъдат смекчени само с последващи мерки.

§ 1, т. 15 от ДР на ЗЗКИ

- В зависимост от значимостта на интересите и сериозността на причинените вредни последици вредите са непоправими или изключително големи,трудно поправими или големи и ограничени.

Най-често срещани нарушения, довели до нерегламентиран достъп до класифицирана информация

През периода 2020-2021 г. в страната са установени случаи на нерегламентиран достъп до класифицирана информация вследствие на:

- нарушения на изискванията, свързани с отчетността, движението и класификацията на документи;

- загуба на документи, съдържащи класифицирана информация с ниво „Поверително“ и „Секретно“, както и загуба на част от документ с ниво „Поверително“;

- размножаване на част от документ, съдържащ класифицирана информация, без разрешение на лицето по чл. 31, ал. 1 от ЗЗКИ;
- разкриване на класифицирана информация по непредпазливост;

- единични целенасочени действия на лица, чиито деяния осъществяват състави на престъпления по смисъла на НК;
- неправилно определяне или неактуализиране на периметъра на зоните за сигурност и на административната зона;
- съхраняване, обработване и обмен на класифицирана информация извън определените зони за сигурност;
- неизпълнение на заповед, ограничаваща достъпа до класифицирана информация на конкретен служител;

- неспазване на изискванията на чл. 46 и чл. 47 от ППЗЗКИ при поставяне или пропускане поставянето на гриф за сигурност;

- в РКИ до ниво „Поверително“ са приети документи, представляващи държавна тайна с ниво „Секретно“;

- унищожаване на оригинали на документи, маркирани с гриф за сигурност, за които не е изготвено предложение до ДКСИ и не е получено разрешение за тяхното унищожаване;

- неприлагане в пълнота принципите и мерките в областта на индустриалната сигурност;

- неспазване на сроковете по чл. 55, ал. 2 от ЗЗКИ за ново проучване за надеждност/предоставяне на класифицирана информация на лице без валидно разрешение за достъп до класифицирана информация;

- не всички служители, включени в списъците по чл. 37 от ЗЗКИ, имат издадени разрешения за достъп до класифицирана информация;

- липса на обучение по защита на класифицирана информация или формалното му провеждане са предпоставка служители да извършат нерегламентиран достъп до класифицирана информация;

- създаване на документи и обработка на класифицирана информация на несертифицирани КИС или на КИС, които са свързани с Интернет, в нарушение на чл. 93 от ЗЗКИ;

- използване на нерегистрирани и дори лични материални носители за многократен запис за работа с класифицирана информация;

- загуба на флаш-памети с ниво „Поверително“, съдържащи криптографски средства за защита;

- използване на криптографски мрежи, които не са въведени в експлоатация по реда, посочен в НКСКИ;

- не са осигурени необходимите криптографски ключове за защита на класифицираната информация или извършен пренос на класифицирана информация с ниво „Поверително“ без криптографска защита;

- пропуски при разпространение, прилагане, съхранение и унищожаване на криптографски ключове и материали.

Действия на ССИ и РОЕ при случаи на НДКИ

- ОЕ незабавно уведомява в писмена форма ДКСИ и ДАНС за всеки случай на НДКИ (уведомление, съгласно Приложение към т. III.1 от Задължителните указания на ДКСИ, относно действия в случаи на нерегламентиран достъп до класифицирана информация).

- ОЕ предприема мерки за предотвратяване или/и ограничаване на неблагоприятните последици от реализирането на НДКИ.

- ОЕ извършва оценка на нанесените вреди и я предоставя на компетентния проверяващ орган.

- ССИ води на отчет случаите на НДКИ и на взетите мерки, за което информира незабавно ДКСИ.

Действия на ДАНС при реализиране на НДКИ

- ДАНС извършва инцидентна проверка в ОЕ по чл. 12 от ЗЗКИ и по реда и условията на НРИПОПКЗКИ с цел изясняване на обстоятелствата и отстраняване на всички рискове и заплахи, чието проявление би довело или е довело до НДКИ.

- Проверката представлява съвкупност от действия, мерки и препоръки, предназначени да осигурят ефективното функциониране и усъвършенстване на системите за защита на класифицираната информация в ОЕ.

В проверката се извършва:

- Констатиране на моментното актуално състояние на системата за защита на класифицираната информация в ОЕ;
- Изясняване на предпоставките/причините, довели до НДКИ, както и хронологията на действията на служителите на ОЕ;
- Установяване на лицата, които с действието/бездействието си са допринесли за НДКИ;
- Констатиране на всички рискове и заплахи, чието проявление би довело до НДКИ;
- Анализ на събраните данни относно заплахите за национална сигурност и оценка на актуалното състояние на системата за защита на класифицираната информация в ОЕ;

- Идентифициране, отстраняване и предотвратяване на рисковите фактори, които биха довели или са довели до НДКИ;
- Реализиране на административнонаказателната или наказателната отговорност;
- Даване на предписания за предприемане на необходимите организационно-технически действия по ограничаване на вредните последици, подобряване на функционалността и усъвършенстване на системата защита на класифицирана информация в ОЕ;
- След проверката се изготвя и изпраща доклад до ДКСИ за констатираните нарушения и проблеми, налагащи изменения на общата политика за сигурност на класифицираната информация.

Действия на ДКСИ при реализиране на НДКИ

- В случай на нерегламентиран достъп до чуждестранна класифицирана информация ДКСИ предприема необходимите действия по реда и условията на съответния международен договор или правилата на международната организация, съгласно чл. 9, т. 6 от ЗЗКИ. ДКСИ извършва необходимите действия в координация с компетентната служба за сигурност.

- ДАНС извършва проверка за изясняване на обстоятелствата по реда и условията на НРИПОПКЗЗКИ. ДАНС предприема необходимите действия в координация с ДКСИ. За резултатите от проверката ДАНС изготвя доклад и своевременно го изпраща на ДКСИ.

- При нерегламентиран достъп до чуждестранна класифицирана информация ДКСИ предприема действия за уведомяване на съответните органи съгласно ЗЗКИ, конкретния международен договор или правилата на съответната международна организация.

- Във връзка с констатираните нарушения и проблеми относно защитата на националната и чуждестранната класифицирана информация, при необходимост се предлагат/приемат налагащи изменения на общата политика за сигурност на класифицираната информация.

Резултати от действията на ДАНС и ДКСИ

- Извършва се анализ и оценка на случая на НДКИ.
- При невъзможност материалният носител на класифицирана информация да бъде възстановен или не може да бъде намерен, той се обявява за безвъзвратно загубен материал.
- За резултатите от проверката се уведомява ОЕ и се дават указания за прилагане на превантивни мерки с цел свеждане до минимум на рисковете от бъдещо настъпване на НДКИ.

- Информацията от проверката се използва за реализиране на административнонаказателната или наказателната отговорност. При данни за извършено престъпление се уведомява съответната прокуратура.

- Осъществяване на специфични информационни, аналитични и контролни дейности - правят се оценки и прогнози за качеството на защита на класифицираната информация на територията на страната и в чужбина.

- На базата на констатираните нарушения и проблеми в ОЕ се набелязват инициативи за изменения на общата политика за сигурност на класифицираната информация, касаеща Национална система за защита на класифицирана информация.

Превенция на НДКИ и предотвратяване на заплахите за сигурността на класифицираната информация в ОЕ

- ✓ Спазване изискванията на ЗЗКИ и подзаконовите нормативни актове, както и директивите на НАТО и решенията на ЕС.

- ✓ Ефективно прилагане на мерките за сигурност:

- организационни, физически и технически мерки за предотвратяване на нерегламентиран достъп до класифицирана информация;
- общи и конкретни мерки за осигуряване защитата на класифицираната информация;
- оценка на заплахите за сигурността на класифицираната информация.

- ✓ Използване на специфични мерки за сигурност.
- ✓ Прилагане на ефективни методи за противодействие на заплахите за сигурността/защитата на класифицираната информация.
- ✓ Актуализиране и надграждане на системата за сигурност.
- ✓ Своевременно идентифициране на негативните процеси, свързани със заплахата за класифицираната информация или увреждането й, прогнозиране на тяхното развитие.

- ✓ Предотвратяване на вредните процеси и определяне степента на ефективност на осъществяваните мероприятия за защита на класифицираната информация.
- ✓ Познаване и изпълнение на задълженията от длъжностни лица, които следва да организират, ръководят и контролират защитата на класифицираната информация.
- ✓ Изграждане на съзнание за сигурност.
- ✓ Предварителен и текущ контрол от ССИ спрямо организацията, способите и средствата за сигурност.

- ✓ Провеждане на обучения и брифинги на служителите по защита на класифицираната информация.
- ✓ Извършване на проверки по прекия контрол, които спомагат за превенция на рисковете за сигурността на класифицираната информация.
- ✓ Осъществяване на общ контрол и методическо ръководство от ДКСИ.
- ✓ Взаимодействие между органите по общия и прекия контрол, позволяващо отстраняване на нарушенията и минимизиране на негативните последици при проява на рискове за националната сигурност.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!